

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРАВОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ІМЕНІ В. К. МАМУТОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
НАУК УКРАЇНИ»**

**ДОНЕЦЬКИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАН УКРАЇНИ ТА МОН УКРАЇНИ**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
НДІ ПЗІР НАПрН УКРАЇНИ**

за матеріалами

Науково-практичної конференції
(м. Харків, 15 листопада 2024 року)

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ**

Електронне наукове видання

Харків

2024

УДК 346.5:001.895:005.44

Рекомендовано до публікації

*Вченою радою Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України (протокол № 10 від 06 грудня 2024 р.)
і Вченою радою Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова Національної академії наук України» (протокол № 17 від 23 грудня 2024 р.)*

Редакційна колегія:

С. В. Глібка – канд. юрид. наук, директор НДІ ПЗІР НАПрН України;

І. В. Подрез-Ряполова – канд. юрид. наук, завідувач відділу правового забезпечення інноваційної діяльності НДІ ПЗІР НАПрН України.

Рецензенти:

С. В. Серебряк – доктор юрид. наук, старший науковий співробітник сектору проблем реалізації господарського законодавства відділу проблем модернізації господарського права та законодавства ДУ «ІЕПД імені В.К. Макутова НАН України»;

С. І. Гречана – канд. екон. наук, доцент, старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва ДУ «ІЕПД імені В.К. Макутова НАН України».

Збірник наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України. Правове забезпечення відновлення інноваційного розвитку економіки в повоєнній Україні: за матеріалами Науково-практичної конференції (м. Харків, 15 листопада 2024 року) / за ред. С. В. Глібка, І. В. Подрез-Ряполової. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2024. 271 с. – Електронне наукове видання.
URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/11/conf_15.11.2024.pdf

ISBN 978-617-7806-57-7

У збірнику наукових праць представлені доповіді, тези доповідей, наукові повідомлення викладачів, практичних працівників, науковців, що взяли участь у Науково-практичній конференції «Правове забезпечення відновлення інноваційного розвитку економіки в повоєнній Україні». Захід був проведений Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України, Радою молодих учених Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку спільно з Державною установою «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова Національної академії наук України» та Донецьким науковим центром НАН України та МОН України 15 листопада 2024 року з метою обміну практичними і теоретичними напрацюваннями між учасниками щодо правових проблем і викликів інноваційного розвитку національної економіки. Збірник наукових праць є науковим виданням, яке буде цікавим науковцям, аспірантам, докторантам, студентам та всім, хто цікавиться актуальними проблемами правового забезпечення відновлення інноваційного розвитку економіки України.

ISBN 978-617-7806-57-7

© НДІ ПЗІР НАПрН України, 2024

Світличний Олег Сергійович

*аспірант Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень
імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9254-2674>

ЗАСТОСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ЛІЦЕНЗІЇ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ОКРЕМИХ СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У тезах доповіді розглядаються окремі аспекти правового регулювання ліцензування господарської діяльності із організації та проведення азартних ігор. Діяльність у сфері грального бізнесу тривалий час була забороненою. Зараз її відновили під зобов'язання будівництва готелів (будівель, комплексів будівель) категорії «п'ять зірок». Під таке будівництво законодавством передбачено можливість отримання спеціальної – інвестиційної ліцензії. Запропоновано поширити цей досвід на деякі інші сектори, галузі і сфери економіки.

Ключові слова: інвестиційна ліцензія, гральний бізнес, готель категорії «п'ять зірок», суб'єкт господарювання, сектор економіки.

Svitlychnyi Oleg

*Post graduate student of the State Organization “V. Mamutov Institute of Economic
and Legal Research of the National Academy of Sciences of Ukraine”*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9254-2674>

APPLICATION OF INVESTMENT LICENSE FOR THE RESTORATION OF CERTAIN SECTORS OF THE ECONOMY OF UKRAINE

The abstracts of the report consider certain aspects of the legal regulation of the licensing of economic activities related to the organization and conduct of gambling. Activities in the field of gambling business were prohibited for a long time. Now it has been restored under the obligation to build five-star hotels (buildings, building complexes). For such construction, the legislation provides for the possibility of obtaining a special investment license. It is proposed to extend this experience to some other sectors, branches and areas of the economy.

Keywords: investment license, gambling business, five-star hotel, economic entity, economic sector.

Агресивною війною російської федерації та її союзниками - країнами злочинцями економіці України завдано лише прямих збитків на майже трильйон доларів США. Відновлення економіки та її суб'єктів відбувається одразу після завдання їм збитків і максимізується після завершення війни і де окупації територій. Способи відновлення можуть бути різноманітними. Але зрозуміло, що без внутрішніх та іноземних інвестицій швидкого відновлення не відбудеться. Тому виглядає прогресивним надання певних пільг інвесторам з тим, щоб вони вклали в економіку держави кошти, які значно перевищують розмір цих пільг. В українському законодавстві визначено, що держава гарантує стабільність умов здійснення інвестиційної діяльності, додержання прав і законних інтересів її суб'єктів; інвестиції не можуть бути безоплатно націоналізовані чи реквізовані; у певних випадках інвестиції мають бути застраховані; інвесторам надаються гарантії на випадок зміни законодавства, а також гарантії в разі припинення інвестиційної діяльності; гарантії переказу прибутків, доходів та інших коштів, одержаних внаслідок здійснення іноземних інвестицій та інші [1, с. 30-34]. Та можна навести положення у чинному законодавстві, які ввели інвестиційну ліцензію.

Діяльність у сфері грального бізнесу нещодавно було повернуто у правове поле держави під назвою «діяльність на ринку азартних ігор» і віднесено до ліцензованих пунктом 18¹ статті 1 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [2]. І на цьому прикладі знову спостерігається відповідність одному узагальненому ліцензованому виду господарської діяльності у Законі про ліцензування одинадцяти видів господарської діяльності у статті 44 «Види ліцензій» Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» [3]. Позитивом цього Закону України є наявність згрупованих у розділі III «Загальні вимоги до організації та проведення азартних ігор» відповідних вимог: - до організатора азартних ігор; - щодо боротьби з ігровою залежністю (лудоманією); - до гравця; - до відвідувачів та працівників організатора азартних ігор; - до правил проведення азартних ігор; - до грального обладнання; - до онлайн-системи

організатора азартних ігор; - до організації та проведення азартних ігор в мережі Інтернет [3]. Такі вимоги повинні виступити пересторогою для певних категорій громадян, сприяти дотриманню принципу соціальної справедливості (вимоги щодо заборони використання гральних автоматів, загальний відсоток виграшу (теоретичне повернення гравцю) в яких встановлений на рівні менш як 90% та заборони використання грального обладнання, що передбачає встановлення відсотка виграшу механічним способом) [3].

Треба нагадати, що незважаючи на обов'язок суб'єктів грального бізнесу отримати ліцензію, придбати торговий патент, сплачувати податок на прибуток за найвищими ставками, кілька років цей високорентабельний вид господарської діяльності був повністю заборонений в Україні. Пропозиції щодо його відновлення прив'язувалися до обов'язкової ліцензійної умови – роботу казино у готелі категорії «п'ять зірок», у більшій мірі що й було зроблено. Тому важливими для вивчення і можливими для поширення на інші галузі і сфери економіки є окремі положення Розділу IV «Порядок організації та проведення азартних ігор казино» названого вище Закону України. Так, частиною третьою статті 26 «Спеціальні гральні зони для організації та проведення азартних ігор у гральних закладах казино» Закону визначено чотири групи територій спеціальної гральної зони для гральних закладів казино:

«1) територія готелів (будівлі, комплексу будівель) категорії «п'ять зірок» з номерним фондом не менше 150 номерів для міста Києва;

2) територія готелів (будівлі, комплексу будівель) категорії «п'ять зірок» та/або «чотири зірки» з номерним фондом не менше 100 номерів для інших населених пунктів;

3) територія заміського комплексу відпочинку – об'єкта нерухомого майна, що розташований за межами міста та складається з двох або більше будівель та споруд, загальною площею не менше 10 тисяч квадратних метрів, з обов'язковим оснащенням готелем категорії «п'ять зірок»;

4) територія спеціальної територіальної гральної зони, створеної за рішенням КМУ» [3].

Треба нагадати, що потреба у розбудові готельної, транспортної, медичної, туристичної тощо інфраструктури виникла напередодні проведення Україною чемпіонату Європи з футболу у 2012 році. Очевидно, що потреба у такій інфраструктурі не зникла і сьогодні. Крім Києва це стосується регіонів на заході України, де через відносну безпечність у порівнянні із іншими регіонами сьогодні зупиняється на коротко- чи довгострокове проживання значна кількість заможних іноземців. Заслугує на підтримку диференціація у пунктах 1 і 2 наведеної вище норми: для Києва – 150 номерів і категорія «п'ять зірок», для інших населених пунктів – 100 номерів і категорії «п'ять зірок» та/або «чотири зірки» [3]. Та більш цікавими з точки зору поширення на інші види господарської діяльності є положення частин 5, 6 і 7, які легітимізують окремий специфічний вид ліцензії – інвестиційну ліцензію. Ця ліцензія видається безоплатно за умови будівництва заявником готельного комплексу категорії «п'ять зірок» з номерним фондом не менше 200 номерів (у місті Києві) або 150 номерів (в інших містах), і дає право здійснювати організацію та проведення азартних ігор у гральних закладах казино, розміщених у такому готельному комплексі. Дія такої ліцензії триває 10 років. При цьому зацікавленість інвестора крім відсутності плати за ліцензію полягає у максимально швидкому будівництві готельного комплексу та початку проведення азартних ігор казино у ньому. При цьому положення Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» не вимагають повного завершення будівництва готельного комплексу перед відкриттям казино. Тому для інвестора виглядає економічно виправданим і привабливим відкриття казино після будівництва частини комплексу, зокрема тієї частини, де казино буде розміщено [3]. Для держави будівництво на її території дорогих об'єктів комерційної нерухомості завжди є вигідним і знаходиться в межах публічних інтересів, особливо в умовах війни та повоєнного відновлення. Навіть при зміні власника або цільового призначення новозбудованого готельно-ігорного комплексу сам об'єкт нерухомості залишиться на території України. Тому конструкцію інвестиційної ліцензії у цілому можна підтримати і по можливості поширити на інші перспективні види

діяльності. Такими видами діяльності можна визнати діяльність у сфері медичного туризму, що поєднує у собі два ліцензованих види діяльності; сферу фізичної культури і спорту; сферу освіти і науки та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дерев'янко Б. В. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності: навч. посібник. МВС України, Донецький юридичний інститут. Донецьк: Видавничий дім «Кальміус», 2012. 204 с. URL: <https://repository.ndippp.gov.ua/handle/765432198/222>.
2. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.
3. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Закон України від 14.06.2020 р. № 768-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text>.

REFERENCES

1. Derevianko B.V. Pravove rehuliuвання investytsiinoi ta innovatsiinoi diialnosti: navch. posibnyk. MVS Ukrainy, Donetskyi yurydychnyi instytut. Donetsk: Vydavnychiy dim «Kalmius», 2012. 204 s. URL: <https://repository.ndippp.gov.ua/handle/765432198/222> (in Ukrainian).
2. Pro litsenzuvannya vydiv hospodarskoï diialnosti: Zakon Ukrainy vid 2 bereznia 2015 roku № 222-8. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2015. № 23. St. 158. (in Ukrainian).
3. Pro derzhavne rehuliuвання diialnosti shchodo orhanizatsii ta provedennia azartnykh ihor: Zakon Ukrainy vid 14 lypnia 2020 roku № 768-9. *Ofitsiinyi portal Verkhovnoi Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text> (in Ukrainian).